

**A BERZSENYI DÁNIEL MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
VAS MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ
RENDSZER
2013. ÉVI MUNKATERVE**

**AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: SZOMBATHELY, DR. ANTALL JÓZSEF TÉR 1.
AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJE: PALLÓ SINÉ DR. TOLDI MÁRTA**

BEVEZETÉS

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint Vas megye területe és lakossága alapján Magyarország harmadik legkisebb megyéje. Területét (3.336,1 km²) tekintve csak Komárom-Esztergom és Nógrád, népessége (256.458 fő) szerint, pedig Tolna, illetve Nógrád megyéket előzi meg az országos statisztikában. Sajnálatos módon a megye lakossága folyamatosan csökken: 1990 és 2012 között a népesség 19355 fővel lett kevesebb.

Jelenleg a lakosság 60,6%-a a megye tizenkét városában, 39,4%-a pedig a 204 község valamelyikében él. A városlakók 51,1%-nak lakóhelye a megyeszékhely. A többi város népessége 1.167 és 14.764 fő között mozog. A megye községei népességnagyság-kategória szerint sorolhatók be:

Lakosságszám:	Települések száma
– 199	44
200 – 499	91
500 – 999	50
1 000 – 1 999	15
2 000 – 4 999	4
Község összesen:	204

A felsorolt adatokból is kitűnik, hogy Vas megye az aprófalvas megyék tipikus példája, ahol esetenként egész napos programot jelent, ha valaki a Kemenesaljáról vagy az Őrségből a tömegközlekedés igénybevételével utazik be a megyeszékhelyre és vissza a falujába. Nem lényegtelen tehát, hogy közvetlen környezetében milyen jellegű és milyen szintű kínálatból választhatja ki az igényeihez leginkább igazodót, illetve a helyi kínálat hogyan kapcsolódik a legközelebbi város szolgáltatási rendszeréhez, kulturális és egyéb infrastruktúrájához. Reményeink szerint a Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer (KSZR) szakmai konszenzuson, az elmúlt évek ellátási gyakorlata hasznosítható tapasztalatain alapuló 2013. évi tervezete hozzájárul a földrajzi hátrányból adódó élethátrány leküzdéséhez, az esélyegyenlőség javításához, a megye városai térszervező kompetenciájának megőrzéséhez, és segíti a tudásalapú társadalom elvárásaihoz való igazodást.

1. A VAS MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER SZOLGÁLTATÁSAI A MEGYE KISTELEPÜLÉSEINEK

A 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet 4. paragrafusában megfogalmazottak alapján a Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer községi szolgáltató helyei az alábbi szolgáltatásokat vehetik igénybe (szerződést kötött településlista községi könyvtári szolgáltató hely javasolt nyitva tartási idővel lásd 1. sz. melléklet).

1.1 DOKUMENTUMSZOLGÁLTATÁS, GYŰJTEMÉNYFEJLESZTÉS, GYŰJTEMÉNYGONDOZÁS

- Gazdaságos és változatos, a felhasználói igényekhez igazodó dokumentum-ellátás, a gyűjtemény sokoldalú hasznosítása (rendszeres csere, frissítés), az egyedi állomány-nyilvántartású dokumentumokon (könyv, hangzó-, kép- és elektronikus dokumentumok) kívül időszaki kiadványok rendelkezésre bocsátása.
- A fogyatékkal élők, nemzetiségek speciális gyűjteményi igényeinek kielégítése.
- A helyben lévő állománnyal ki nem elégíthető használói igények teljesítése könyvtárközi kölcsönzéssel (Vasi Könyvtári Portál, Országos Dokumentumellátó Rendszer [ODR]).
- A kihelyezett gyűjtemény folyamatos gondozása, az elavult vagy megrongálódott dokumentumok leválogatása, selejtezése.
- Személyi változás esetén a könyvtári kihelyezett gyűjtemény szakszerű átadása.

1.2 INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS

- A helyi lakosság információs igényei – különösen közhasznú és közérdekű témákban – kielégítéséhez segítség nyújtása online tartalomszolgáltatással.
- A magyar könyvtári rendszer szolgáltatásainak közvetítése.
- Országos adatbázisok elérésének szükséglet szerinti támogatása (pl. MANDA, NAVA stb.).
- A helyben elérhető forrásokkal nem teljesíthető információs igények (irodalomkutatás, anyaggyűjtés) kielégítése.
- A helyi igényekhez igazodva hagyományos és elektronikus úton helyismereti információk szolgáltatása.

1.3 KÖZÖSSÉGI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

- Több korosztályt érintő, az esélyegyenlőséget javító közösségi, az olvasást és a könyvtárhasználatot népszerűsítő éves programok, részben a megyei szervezésű könyves ünnepekhez kapcsolódva. (Olvasás- és könyvtár népszerűsítő csoportos foglalkozások, a kortárs irodalom megismertetése, életvezetési és helytörténeti ismeretterjesztés.)
- A digitális írástudáshoz kapcsolódó ismeretek megszerzését segítő használóképző tanfolyamok.
- A helyi munkatárs idősokkal való kapcsolattartásának (pl. házi kölcsönzés, csoportos beszélgetés stb.) szakmai támogatása.
- A helyi társadalom közösségi ünnepei tartalmi összeállításának segítése.

1.4 HUMÁN ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSE

- A szolgáltató helyen ellátandó feladatok elvégzéséhez szükséges könyvtárosi ismeretek megszerzését, a meglévő szakmai ismeretek korszerűsítését biztosító képzésen való ingyenes részvétel.

1.5 EGYÉB SZOLGÁLTATÁSOK

- Szakmai segítség nyújtása a települési könyvtáros munkájához, olvasószolgálati tevékenységéhez.
- Szükség esetén a könyvtári kihelyezett dokumentumok újrakötetése.
- Igény szerint a közkönyvtári szolgáltatásokat népszerűsítő tájékoztató szerkesztése.
- A könyvtári szolgáltató hely működéséhez szükséges alapidokumentáció (használati szabályzat, internet-használat szabályzata) szakszerű elkészítése.
- A szolgáltató hely használatának rögzítéséhez szükséges könyvtári ügyviteli nyomtatványok biztosítása.
- Statisztikai adatszolgáltatáshoz kapcsolódó teendők szervezése.

2. SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS A VAS MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERHEZ KAPCSOLÓDÓ KISTELEPÜLÉSEKEN

2.1 TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉS

- Az elektronikus információkhoz, a közhasznú és közérdekű online tartalmakhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének javítása érdekében IKT technológiával nem rendelkező hátrányos helyzetű települések eszközellátottságának kiépítése (asztali számítógép/laptop) 10 helyszínen (részletezve lásd 1. sz. melléklet). 2013-as céltérség: Kemenesalja, Felső-Répcemente.
- A községi szolgáltató hely szolgáltatáskínálatának bővítése nyomtatási lehetőség biztosításával, illetve dokumentumok, képek beolvasására alkalmas A/4-es lapszkennel rendszerbe állításával előzetes igényfelmérés alapján (részletezve lásd 1. sz. melléklet).

2.2 KÖZÖSSÉGI KÖZMŰVELŐDÉSI PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK

2.2.1 Újként induló szolgáltatás

- *Olvasás- és könyvtár népszerűsítő programok*
A községi szolgáltató helyek munkatársaival együttműködve negyedéves rendszerességgel szervezett csoportos foglalkozások az egy-egy településen élők olvasáskultúrájának formálása érdekében, a papírra vetett gondolatok varázsának bemutatásával (részletezve lásd 1. sz. melléklet).
- *Beszélgetés praktikus / helytörténeti tudnivalókról*
A tervezett programok – az olvasási szokások ismeretére alapozva – a könyvtárhasználói közösséget leginkább érdeklő témákat (egészség megőrzése, egészséges életmód, korszerű táplálkozás, Vas megye és az adott település múltja) ajánlja, a hasznos ismeretek átadását az egyes

témakörökhöz kapcsolódó irodalomismertetéssel egybekötve, külső, szakértő előadók bevonásával (részletezve lásd 1. sz. melléklet).

- *A kortárs magyar irodalomról mindenkinek*

Térségi központokba szervezett programsorozat a mai magyar szépirodalom jeles képviselőivel, szakíróival való személyes találkozás lehetőségével. A tervezett alkalmak száma 10, helyszínek: Celldömölk, Körmend, Kőszeg, Sárvár, Szombathely, Szentgotthárd, Vasvár

2.2.2 Szolgáltatás fenntartás

2006 és 2012 között, a mozgókönyvtári normatíva felhasználásával szervezett, a könyvtári szolgáltatás kínálatot bővítő és közkedvelté vált programok továbbvitele, a kapcsolódó szolgáltató helyek körének bővítésével.

- *Olvasás- és könyvtár népszerűsítő programok – Meseláda, Momó, a könyvmanó, BeleLapozgató* (részletezve lásd 1. sz. melléklet).
- *A digitális írástudás fejlesztését segítő ingyenes, 20 órás számítástechnikai tanfolyamok* (részletezve lásd 1. sz. melléklet).

3. A VAS MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER KÖZPONTI FELADATAI

3.1 RENDSZERMŰKÖDTETÉS

- A Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer szolgáltatásközvetítésében közreműködő városi könyvtárakkal (Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár – Celldömölk, Faludi Ferenc Könyvtár – Körmend, Chernel Kálmán Városi Könyvtár – Kőszeg, Nádasdy-vár Művelődési Központ és Könyvtár – Sárvár, Móra Ferenc Városi Könyvtár és Múzeum – Szentgotthárd, Dr. Bendefy László Városi Könyvtár – Vasvár) együttműködési megállapodás kötése az ellátandó feladatokra.
- A Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer öt évre szóló stratégiai tervének kidolgozása 2013. október 31-ig.
- A Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer ISO alapú minőségbiztosítása érdekében – kapcsolódva a Berzsenyi Dániel Könyvtár minőségbiztosítási rendszeréhez – elégedettségmérés térségenkénti mintavétellel (térségenként az érintett települések 1/3-a) két témakörben, és a kapott adatok elemzése:
 1. gyűjteményi ellátottság, összetétel, kínálat, állománycsere gyakorisága
 2. közösségi programok
- Személyes egyeztetés kezdeményezése a közösségi, közművelődési szolgáltatások előzetes igényfelmérésére nemleges választ adó szolgáltató helyek fenntartóival.
- A Vas Megyei Könyvtár-ellátási Szolgáltató Rendszer 2013. évi szolgáltatásainak igénybeviteléről készítendő, községi önkormányzatoknak szóló tájékoztató anyag előkészítése.

3.2 DOKUMENTUMSZOLGÁLTATÁS, ÁLLOMÁNYGONDOZÁS

- Közbeszerzési eljárás lebonyolítása a Vas Megyei KSZR gyűjteményébe megvásárolandó könyvek gyarapítására.
- Egységes Gyűjtőköri Szabályzat kidolgozása a kapcsolódó szolgáltató helyek dokumentumkínálatának fejlesztésére, különös tekintettel a nemzetiségek (német, horvát, szlovén) és a fogyatékkal élők speciális gyűjteményi igényeinek kielégítésére.
- A KSZR gyűjtemény teljes körű, osztott rendszerű számítógépes nyilvántartása a szükséges szoftverek licenzének biztosításával.
- A gyűjteménybe integrált kiadványokról egy felületről is elérhető elektronikus lelőhely nyilvántartás a Vas Megyei Könyvtári Portál (www.vasikonvntarak.hu) módosításával.
- Az egyedi állomány nyilvántartást igénylő dokumentumok rendelésének és kiszállításának, a kihelyezett dokumentumok szolgáltató helyek közötti cseréjének gazdaságossági számíton és útvonal terven (lásd 2. sz. melléklet) alapuló megosztása az Együttműködési megállapodást aláíró városi könyvtárakkal.
- A szolgáltató helyek időszaki kiadvány igényének felmérése, és a szükséges folyóiratok megrendelése. Megyei szinten 300 lakosig javasolt periodika cím 3-4, 300-800 fős népesség esetén 4-5, 800 fő felett 5-8. A megrendelt folyóiratok nyilvántartásához szükséges dokumentáció elkészítése, és a szolgáltató helyekhez való eljuttatása.
- A helyben lévő állománnyal ki nem elégíthető használói igények teljesítése könyvtárközi kölcsönzéssel. A felmerülő igények teljesítésekor az elsődleges szolgáltató az adott térség városi könyvtára. Amennyiben a kérés ott nem teljesíthető, a következő lépcsőfok a Berzsényi Dániel Könyvtár (Vasi Könyvtári Portál), majd pedig a Berzsényi Könyvtáron keresztül az Országos Dokumentumellátó Rendszer.
- A kihelyezett gyűjtemény előzetes terv szerinti apasztása, tételes, teljes körű állományellenőrzése (részletezve lásd 1. sz. melléklet):

3.3 INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS, IKT FEJLESZTÉS

- A Berzsényi Dániel Könyvtár honlapjának módosításával (www.bdmk.hu/KSZR) folyamatos tájékoztatás arról, hogy a megyei KSZR és a községi könyvtárak életében milyen események várhatók. E célt szolgálja a 2013 májusában indított és havonta megjelenő Hírlevél. Az 'Aktuális' menüpont a szolgáltatás szervezetét érintő információkat tartalmazza.
- A Vasi Könyvtári Portál (www.vasikonvntarak.hu) KSZR gyűjtemény menüpontjában tájékoztatás nyújtása a Vas megyei KSZR-hez tartozó települési szolgáltató helyekre vonatkozó legfontosabb információkról. A Portál 'Események' menüpontja alatt a KSZR szolgáltatásainak közvetítésében közreműködő városi könyvtárakhoz kapcsolódva tájékoztatás a községi szolgáltató helyeken megvalósult programokról, rendezvényekről.
- A helyi lakosság információs igényei – különösen közhasznú és közérdekű témákban – kielégítéséhez segítség nyújtása online tartalomszolgáltatással, és a Vasi Könyvtári Portál 'Kérdezd a könyvtárost' moduljával.

- Az országos adatbázisok elérésének szükséglet szerinti támogatása (MANDA, NAVA), melyhez útmutatót nyújt a BDK honlap két karbantartott linkgyűjteménye (Virtuális könyvtár, Elektronikus könyvtárak).
- A helyben elérhető forrásokkal nem teljesíthető információs igények (irodalomkutatás, anyaggyűjtés) kielégítése.
- A helyi igényekhez igazodva hagyományos és elektronikus úton helyismereti információk szolgáltatása (Vasi Digitális Könyvtár, OPAC/online Helyismereti adatbázis).
- A szolgáltatásszervezéshez szükséges asztali számítógépek kapacitásnövelő fejlesztése (3 db).
- A digitális írástudáshoz, az elektronikus információszerezéshez kapcsolódó ismeretek elsajátítását szolgáló használóképző tanfolyamok eszkozhatterenek bovitese (utazogepek [laptop] beszerzese 5 db).
- A közösségi programok dokumentálását segítő digitális fényképezőgép beszerzése (3 db).

3.4 KÖZÖSSÉGI, KÖZMŰVELŐDÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

- Több korosztályt érintő, az esélyegyenlőséget javító közösségi, az olvasást és a könyvtárhasználatot, a kortárs magyar irodalmat, a praktikus (egészséges életmód, környezettudatos életvezetés, a települési identitást erősítő helytörténeti ismeretek átadását segítő programok szervezése az Együttműködési megállapodást aláíró városi könyvtárak bevonásával.
- Az elektronikus alfabetizációt szolgáló számítógépes használóképző tanfolyamok szervezése az Együttműködési megállapodást aláíró városi könyvtárak bevonásával, szükség esetében a lebonyolítását segítő technikai háttér biztosítása.

3.5 HUMÁNERŐFORRÁS FEJLESZTÉSE

- A községi szolgáltató helyek munkatársai részére az alapvető szakmai ismeretek elsajátítását lehetővé tevő ingyenes alapfokú könyvtárosi tanfolyam szervezése, igény szerint két központi helyszínen (Szombathely, Körmend).
- A szakmai tudás megújítását segítő *Községi Könyvtárosok Napja* című programsorozat legalább hét alkalommal, kihelyezett, térségi központi helyszíneken (Celldömölk, Körmend, Kőszeg, Sárvár, Szentgotthárd, Szombathely, Vasvár).

4. EGYÉB FELADATOK

- Igény szerint a közkönyvtári szolgáltatásokat népszerűsítő tájékoztató szerkesztése.
- A könyvtári szolgáltató hely működéséhez szükséges alapidokumentáció (használati szabályzat, Internet-használati szabályzat) szakszerű elkészítése.
- Statisztikai adatszolgáltatás szervezése.

5. A 13/2013. (II. 14) EMMI RENDELET SZERINTI KIEGÉSZÍTŐ KÖZSÉGI KÖNYVTÁRI NORMATÍVA FELHASZNÁLÁSÁNAK KÖNYV- ÉS SZÁMVITELI FELADATAI

- Nyílt közbeszerzési eljárás meghirdetése, értékelése, szállítási megállapodás megkötése.

- Megbízási szerződések elkészítése (közreműködő könyvtárosoknak, meghívott előadóknak, községi könyvtárosok teljesítményalapú díjazása).
- A KSZR támogatás külön alszámlán való kezelése, tartalomspecifikus felhasználás-könyvelés.
- Kapcsolódó beszerzések bonyolítása.
- ÁFA bevallások készítése.
- Minisztériumnak szóló elszámolás elkészítése

5. A KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS FELADATALAPÚ FELHASZNÁLÁSI TERVE

Ellátandó	Személyi kiadás	Járulék	Dologi kiadás	Mindösszesen
GYŰJTEMÉNYFEJLESZTÉS	0	0	88 661 200	88 661 200
GYŰJTEMÉNYGONDOZÁS (tétéles, teljes körű állományellenőrzés, selejtezés, könyvtárátadás)	3 000 000	729 000	500 000	4 229 000
INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS, IKT FEJLESZTÉS				
Közösségi, közművelődési szolgáltatás				
◆ közösségi, közművelődési szolgáltatás	3 000 000	729 000	4 000 000	7 729 000
◆ kortárs irodalom népszerűsítése	2 000 000	486 000	2 300 000	4 786 000
◆ ismeretterjesztés, praktikus ismeretek átadása	0	0	2 000 000	2 000 000
◆ térségi könyvtár-népszerűsítő programok	0	0	4 039 630	4 039 630
◆ digitális írástudás fejlesztés (használatképzés)	1 500 000	364 500	0	1 864 500
◆ IKT fejlesztés (utazó gépek, asztali gépek)	0	0	3 000 000	3 000 000
KÖZPONTI FELADATOK				
◆ közbeszerzés	0	0	600 000	600 000
Dokumentumszolgáltatás				
◆ dokumentumok kiszállítása	0	0	1 500 000	1 500 000
◆ postaköltség (könyvtárközi kölcsönzés, stb.)	0	0	500 000	500 000
◆ lelőhely-nyilvántartás / szoftverek	0	0	6 400 000	6 400 000
Egyéb központi feladatok				
◆ képzés, továbbképzés	350 000	85 050	350 000	785 000
◆ könyvtári ügyviteli nyomtatványok, irodaszer	0	0	2 000 000	2 000 000
◆ községi könyvtárak teljesítményalapú megbízási díja	3 940 000	957 420	0	4 897 420
Összesen:	13 790 000	3 350 970	115 850 830	132 991 800

A munkaterv összeállításában közreműködött Németh Tiborné főtanácsos, térségi koordinátor és Varjuné Gergác Katalin gazdasági igazgatóhelyettes.

A tervben szereplő feladatok folyamatos teljesítésének végső határideje 2013. december 31.

Felelősök: a könyvtárigazgató és a gazdasági igazgatóhelyettes koordinálásával a Szaktanácsadó és ellátórendszeri titkárság munkatársai.

Szombathely, 2013. június 30.

Pallósiné Dr.

Toldi Márta PhD
könyvtárigazgató

